

4

Manja Žebre in Uroš Stepišnik

Polednitev Dinarskega gorstva v Sloveniji

14

Borut Jereb, Ana Vovk Korže,

Teja Bezgovšek

Onesnaženost z delci PMx in črnim ogljikom v mestu Celje

21

Mihael Brenčič

Hidrogeološka dediščina ob Skadarskem jezeru

32 Zaključno dejanje projekta FACES

34 Mednarodni kongres Društva mladih geografov Slovenije

Črna pošast

Dolgo jo poznamo. Je sinonim za umazanijo. Črni obrazi industrijskih delavcev, zamazana obleka dimnikarjev, stene in strop črnih kuhinj. Vsi so bili ali so še vedno pretežno zamazani zavoljo istega onesnažila. Saje. Drobnih delci, ki nastajajo pri nepopolnem izgorevanju biomase in fosilnih goriv. Za nečem tako vsakdanjim in domačim kot so saje, se danes skriva znanstveno poimenovan črni ogljik. Prav zato, ker je tako vseprisoten in tako običajen, se je dolgo časa skrival našim proučevanjem in ga sploh nismo smatrali kot problem. »Ka-žin« dela na eni strani zaradi močnega vpoja Sončevih žarkov in vpliva na globalno segrevanje, po drugi strani drobnih delci učinkovito prodrejo v dihalne organe živih bitij, kjer povzročajo bolezenske spremembe. Kot kaže, skušamo nadoknaditi zamujeno. Matevž Lenarčič se je letos spomladi vrnil s ponovnega poleta okoli sveta in med drugim meril, jasno črni ogljik. A tudi geografi v teh raziskavah ne zaostajamo. Črni pošasti v mestih posvečamo tudi poglavje v tokratni številki. Nikakor pa ne moremo zaobiti raziskave, kjer smo geografi še posebej v ospredju. Zdi se, da bi v Sloveniji radi vzpodbujali rabo lesa za ogrevanje, saj gre za poceni obnovljiv vir, ki ga imamo v izobilju. A kaj, ko pošast najraje nastaja prav v domačih, pogosto zastarelih kuriščih, kjer poleg lesa kurimo še kaj drugega. Tako se na našem pregovorno čistem podeželju, brez industrije in dolgih kolon avtomobilov, marsikdaj diha slabši zrak, kot pa ga zapacani meščani. Žal, do takšnih rezultatov v »oddaljenem« Loškem potoku, med medvedi, sredi neokrnjenih gozdov prihaja Kristina Glojek. Njene ugotovitve in napredno razmišljanje krajanov so pripeljale do tega, da občina v sodelovanju s strokovnjaki razvija nove naprave in išče rešitve za izboljšanje lokalne kakovosti zraka.

Prva četrtina. Geografka proti črni pošasti, 1:0.

Dajmo naši!

Blaž Repe in Kristina Glojek